

[Redacted]

**Directie Internationaal
Ondernemen**

Postbus 20061
2500 EB Den Haag
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie:

BZ-2019.1956-37

Datum 14 juni 2019

Betreft Tweede deelbesluit Wob-verzoek inzake documenten met betrekking tot economische diplomatie in Brazilië

Geachte [Redacted],

In uw brief van 4 februari 2019, ontvangen op 19 februari 2019, heeft u, met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob), informatie verzocht over economische diplomatie in Brazilië. U vraagt documenten over Nederlandse economische diplomatie in Brazilië, met betrekking tot het duurzaamheidsbeleid bij deze economische activiteiten.

De ontvangst van uw verzoek is schriftelijk bevestigd per email van 19 februari 2019. In de brief van 18 maart 2019 is de beslistermijn met vier weken verdaagd.

Op 17 april 2019 heeft u telefonisch contact gehad met medewerkers van het ministerie van Buitenlandse Zaken over de reikwijdte van uw verzoek. Op 18 april 2019 heeft u per e-mail een verslag ontvangen van dit gesprek en op 18 april 2019 heeft u dit verslag per e-mail aangevuld. Voor een overzicht van de afspraken die zijn gemaakt over de reikwijdte van uw verzoek verwijs ik naar dit verslag.

Tijdens het gesprek van 17 april jl. is ook afgesproken om in twee deelbesluiten te werken. In dit tweede en laatste deelbesluit ontvangt u de documenten die vallen onder de reikwijdte van uw verzoek, voor zover die betrekking hebben op de beleidswijzigingen wat betreft economische diplomatie na het aantreden van de Braziliaanse president Bolsonaro.

Op 8 mei 2019 heb ik het eerste deelbesluit doen toekomen. Hierbij ontvangt u het tweede deelbesluit.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar de bijlage 1.

Datum

14 juni 2019

Onze referentie

Min-BuZa.2019.1956-37

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek zijn in totaal 12 documenten aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst, die als bijlage 2 bij dit besluit is gevoegd. In dit besluit wordt verwezen naar de corresponderende nummers uit de inventarislijst, zodat per document duidelijk is wat is besloten.

Besluit

Ik heb besloten (deels) aan uw verzoek tegemoet te komen en de informatie waarom u verzocht, opgenomen in de documenten met nummers 1 tot en met 12 (gedeeltelijk) openbaar en document met nummer 5 niet openbaar te maken.

Voor de motivering verwijs ik naar onderdeel 'Overwegingen' van dit besluit.

Voor de gevraagde inzage in de notities van het gesprek tijdens het World Economic Forum januari jl. tussen president Jair Bolsonaro en premier Mark Rutte verwijs ik naar het besluit van het Ministerie van Algemene Zaken van 20 maart 2019 met de referentie 4052049.

Overwegingen

Algemene overweging: openbaarheid t.a.v. een ieder

Allereerst wil ik u wijzen op het volgende. Ingevolge artikel 3, vijfde lid, van de Wob, wordt een verzoek om informatie ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11 van de Wob. Het recht op openbaarmaking op grond van de Wob dient uitsluitend het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering. Het komt iedere burger in gelijke mate toe. Daarom kan ten aanzien van de openbaarheid geen onderscheid worden gemaakt naar gelang de persoon of de bedoeling of belangen van de verzoeker. Bij de te verrichten belangenafweging worden dan ook betrokken het algemene belang bij openbaarmaking van de gevraagde informatie en de door de weigeringsgronden te beschermen belangen, maar niet het specifieke belang van de verzoeker.

Evenmin kent de Wob een beperkte vorm van openbaarmaking. Dit betekent dat openbaarmaking van de gevraagde documenten uitsluitend aan u op grond van de Wob niet mogelijk is. Indien ik aan u de betreffende documenten verstrek, moet ik deze ook aan anderen geven indien zij daarom verzoeken. In dat licht vinden de onderstaande belangenafwegingen dan ook plaats.

Datum

14 juni 2019

Onze referentie

Min-BuZa.2019.1956-37

Bedrijfs- en fabricagegegevens

Artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wob bepaalt dat het verstrekken van informatie achterwege blijft voor zover dit bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn medegedeeld. Onder bedrijfsgegevens moet blijken bestendige jurisprudentie worden verstaan: al die gegevens waaruit wetenswaardigheden kunnen worden afgelezen of afgeleid met betrekking tot de technische bedrijfsvoering of het productieproces dan wel met betrekking tot de afzet van producten of de kring van afnemers of leveranciers. Cijfers of gegevens die de financiële bedrijfsvoering en financiële stromen betreffen, worden eveneens als bedrijfs- en fabricagegegevens aangemerkt.

In de documenten met nummer 3, 9 en 11 staan bedrijfsgegevens/fabricagegegevens. Deze gegevens zijn vertrouwelijk aan de Nederlandse ambassade in Brasilia medegedeeld. Uit deze gegevens kunnen wetenswaardigheden worden afgeleid met betrekking tot de bedrijfsvoering. Het betreft onder andere informatie over deelname aan projecten. Ik zal deze informatie dan ook niet openbaar maken.

Betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties.

Bij (bepaalde passages uit) de documenten met nummers 1, 4, 6, 7 en 10, is het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten in het geding. Dit belang zou kunnen worden geschaad indien de hier bedoelde informatie openbaar wordt gemaakt. Dit zou de noodzakelijke vertrouwelijkheid en effectiviteit van informatie-uitwisseling in het diplomatieke verkeer ondermijnen. Afwegende het belang van de internationale betrekkingen en het publieke belang bij openbaarmaking, acht ik het eerste zwaarder wegen. Ik geef daarom slechts gedeeltelijk inzage in de inhoud van deze documenten.

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Datum

14 juni 2019

Onze referentie

Min-BuZa.2019.1956-37

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd.

In de documenten met 1 tot en met 4 en 7 tot en met 12 staan persoonsgegevens. Dit betreft namen, functies, emailadressen en telefoonnummers. Deze gegevens maak ik niet openbaar. Ik ben van oordeel dat ten aanzien van de genoemde persoonsgegevens de privacy van betrokkenen prevaleert boven het belang van openbaarmaking. Hierbij heb ik in de beoordeling meegewogen of de betrokken personen vanuit hun functie regelmatig in de openbaarheid treden. De genoemde persoonsgegevens heb ik verwijderd uit de documenten.

Uit de documenten heb ik ook handtekeningen verwijderd. Dit heb ik onder andere gedaan met het oog op het voorkomen van identiteitsfraude. Ik ben van oordeel dat het belang zwaarder weegt dan het belang van openbaarheid. Daar waar in de documenten geen weigeringsgrond vermeld is, is er sprake van persoonsgegevens.

Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Openbaarmaking van (passages uit) de documenten met nummers 4, 5 en 12 zou naar mijn oordeel leiden tot onevenredige benadeling/bevoordeling van de rechtspersonen en derden waar deze informatie betrekking op heeft.

Persoonlijke beleidsopvattingen in een stuk voor intern beraad

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat onder het begrip "documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad" onder meer moeten worden begrepen: nota's van ambtenaren en hun politieke en ambtelijk

leidinggeevenden, correspondentie tussen de onderdelen van een ministerie en tussen ministeries onderling, concepten van stukken, agenda's, notulen, samenvattingen en conclusies van interne besprekingen en rapporten van ambtelijke adviescommissies. Ten aanzien van deze stukken moet van de bedoeling om ze als stukken voor intern beraad beschouwd te zien, uitdrukkelijk blijken of men moet deze bedoeling redelijkerwijs kunnen vermoeden. Deze beperking op de informatieverplichting is in de Wob opgenomen omdat een ongehinderde bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en -voorbereiding gewaarborgd moet zijn. Zij moeten in alle openhartigheid onderling en met bewindspersonen kunnen communiceren. Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant.

Datum

14 juni 2019

Onze referentie

Min-BuZa.2019.1956-37

Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan: meningen, opinies, commentaren, voorstellen, conclusies met de daartoe aangevoerde argumenten.

De documenten met nummers 1, 4, 7 en 10 zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad en bevat persoonlijke beleidsopvattingen.

Ik acht het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering indien de standpunten van ambtenaren zelfstandig worden betrokken in de publieke discussie. Ik zie dan ook geen aanleiding om met toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob in niet tot personen herleidbare vorm informatie te verstrekken over deze persoonlijke beleidsopvattingen.

Wijze van openbaarmaking en plaatsing op internet

De documenten die door mij openbaar worden gemaakt op grond van de Wob, treft u bij dit besluit in kopie aan. De openbaar gemaakte documenten en dit besluit worden geplaatst op www.rijksoverheid.nl, zodat ze voor een ieder beschikbaar zijn.

Mocht u naar aanleiding van dit besluit vragen hebben, kunt u contact opnemen met DJZ-NR.

De minister van Buitenlandse Zaken,
namens deze,

de directeur Internationaal Ondernemen,

André Driessen

U kunt binnen zes weken na de dag waarop het tweede deelbesluit bekend is gemaakt een bezwaarschrift indienen, gericht aan de minister van Buitenlandse Zaken, t.a.v. directie DJZ-NR, postbus 20061, 2500 EB Den Haag.

Datum

14 juni 2019

Onze referentie

Min-BuZa.2019.1956-37

Bijlage 1 – Relevante artikelen uit de Wob

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- b. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- c. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- d. niet-ambtelijke adviescommissie: een van overheidswege ingestelde instantie, met als taak het adviseren van een of meer bestuursorganen en waarvan geen ambtenaren lid zijn, die het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd. Ambtenaren, die secretaris of adviserend lid zijn van een adviesinstantie, worden voor de toepassing van deze bepaling niet als leden daarvan beschouwd;
- e. ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie: een instantie, met als taak het adviseren van één of meer bestuursorganen, die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren, tot wier functie behoort het adviseren van het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd;
- f. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten;
- g. milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer.

Artikel 3

1. Een ieder kan een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.
2. De verzoeker vermeldt bij zijn verzoek de bestuurlijke aangelegenheid of het daarop betrekking hebbend document, waarover hij informatie wenst te ontvangen.
3. De verzoeker behoeft bij zijn verzoek geen belang te stellen.
4. Indien een verzoek te algemeen geformuleerd is, verzoekt het bestuursorgaan de verzoeker zo spoedig mogelijk om zijn verzoek te preciseren en is het hem daarbij behulpzaam.
5. Een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
 - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
 - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
 - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
 - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.
2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

Datum

14 juni 2019

Onze referentie

Min-BuZa.2019.1956-37

- a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
- b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
- c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
- d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
- e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
- f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
- g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Datum

14 juni 2019

Onze referentie

Min-BuZa.2019.1956-37

3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.

4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.

5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.

6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.

7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
- b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.

8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.

3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.

4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

Bijlage 2 – Inventarislijst

Datum

14 juni 2019

Onze referentie

Min-BuZa.2019.1956-37

	Datum	Naam document	Beoordeling	Wob
1	23-10-2018	Berichtenverkeer	Gedeeltelijk openbaar	10.2.a, 10.2.e 11.1, en 11.2
2	09-11-2018	Mail	Gedeeltelijk openbaar	10.2.e
3	09-11-2018	Voorstel	Gedeeltelijk openbaar	10.1.c en 10.2.e
4	16-11-2018	Berichtenverkeer	Gedeeltelijk openbaar	10.2.a, 10.2.e, 10.2.f, 10.2.g, 11.1 en 11.2
5	16-11-2018	Business Development Plan	Niet openbaar	10.2.g
6	23-11-2018	Spreekpunten	Gedeeltelijk openbaar	10.2.a
7	27-11-2018	Berichtenverkeer	Gedeeltelijk openbaar	10.2.a, 10.2.e en 11.2
8	29-11-2018	Mail	Gedeeltelijk openbaar	10.2.e
9	29-11-2018	Offer	Gedeeltelijk openbaar	10.1.c en 10.2.e
10	03-01-2019	Berichtenverkeer	Gedeeltelijk openbaar	10.2.a, 10.2.e 11.1 en 11.2
11	27-01-2019	Mail	Gedeeltelijk openbaar	10.1.c en 10.2.e
12	01-03-2019	Aanvraagformulier	Gedeeltelijk openbaar	10.2.e en 10.2.g

23 oktober 2018

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Berichtenverkeer

Rijks-Intern

Brazilië - Binnenlandse aangelegenheden - Bolsonaro's beleid als president, implicaties voor Nederland

Van : BRA-PPC
Verzonden op : 23 oktober 2018 16:51
Land/regio : Brazilië
Thema : Binnenlandse aangelegenheden

10 2 a

Samenvatting

Omdat Jair Bolsonaro waarschijnlijk per 1 januari a.s. de nieuwe president van Brazilië zal worden, bij deze een inschatting hoe hij met de economie zal omgaan, hoe zijn buitenlands beleid er uit zal zien, alsmede zijn visie op duurzaamheid, mensenrechten en morele waarden.

Commentaar

10 2 a

Bericht

Een analyse levert het volgende beeld op over beleidszaken die onder een eventuele president Bolsonaro belangrijk kunnen zijn voor Nederland:

1. Pro-zakenleven economisch beleid.

In zijn verkiezingscampagne heeft Bolsonaro duidelijk laten blijken een pro-zakenleven beleid te gaan voeren, gericht op bezuinigingen in de publieke sector en privatisering. **11 1**

11 1 zijn passie is altijd 'recht en orde' geweest, waaronder ook hard optreden tegen corruptie. **11 1** om president te worden, hij de steun van het bedrijfsleven nodig heeft. Hij koos Paulo Guedes, een orthodoxe econoom van de universiteit van Chicago als **11 1** van financiën, die bijna alle aspecten van de economie zal gaan beheren. **10 2 a**

10 2 a Maar: de echte economische goeroe voor Bolsonaro en zijn aanhangers is niet Paulo Guedes, maar Donald Trump. De Trumpiaanse formule van een sterke alliantie met het bedrijfsleven, een harde lijn over misdaad, diep nationalisme en de retoriek van economische vrijheid wordt nu door het de Braziliaan gezien als een voorbeeld dat moet worden gevolgd. **11 1**

11 1 Bolsonaro beloofde bijv. dat hij strategische industrieën zou verdedigen tegen privatisering. **11 1** volledige privatisering van bijv. Petrobras zou te extreem zijn voor de meeste Brazilianen. **10 2 a**

Met het begrotingstekort van Brazilië van meer dan 8%, met een stijgende nationale schuld en een bedrijfsklimaat dat op de 125e plaats staat (van 190 landen; Wereldbank), **11 1**

De **10 2 a** prestatie van Bolsonaro's PSL partij bij de Congresverkiezingen, **11 1** pensioenhervorming en andere veranderingen in het sociale zekerheidsstelsel binnen bereik zijn. **10**

11 2 Conclusie voor het Nederlandse bedrijfsleven: er zijn zaken te doen in Brazilië in de nabije toekomst, maar het bedrijfsleven zal een goed oog moeten houden op de ethische kant van zaken doen in Brazilië (zie ook verderop onder duurzaamheid).

2. Buitenlands beleid

11 1 Zijn eigen erkenning dat hij geen kennis heeft van economie of buitenlands beleid (dat zei hij o.m. tegen diplomaten in Brasilia), bagatelliseert hij door te zeggen dat hij ministers zal benoemen met wie wel over deze onderwerpen te spreken is (zoals de eerder genoemde Guedes). Vooralsnog is niet duidelijk wie zijn minister van buitenlandse zaken zal worden, m.n. of het een diplomaat uit het establishment van Itamaraty (Braziliaans MinBZ) wordt of een partijpoliticus van buiten. Op één punt heeft hij echter een duidelijke positie ingenomen: navolgend op zijn evangelische doop in de Jordaan rivier, heeft Bolsonaro onverkort steun aan Israël uitgesproken en heeft hij beloofd het besluit van de Trump-regering te volgen om de Braziliaanse ambassade naar Jeruzalem te verplaatsen, wat op zijn beurt hem steun heeft gegeven van de Amerikaanse evangelische gemeenschap. Het VS' buitenlandse beleid is leidend voor Bolsonaro's positie op allerlei onderwerpen. **11 2**

Het team van Bolsonaro heeft in de afgelopen maanden besprekingen gehad met Amerikaanse functionarissen **11 1** en deze hebben laten weten dat als hij wordt gekozen, Bolsonaro een buitengewoon loyale bondgenoot zal zijn van de buitenlandse politiek van de VS. Dit zal in de praktijk een veel hardere lijn tegen

1

Venezuela, Nicaragua en Cuba betekenen, maar ook volledige samenwerking op het gebied van drugsbestrijding, terugtrekking uit het klimaatakkoord van Parijs (zie verderop) en steun voor Washington's beleid bij de VN en andere internationale organisaties. **11 1** bij de kiezers van Bolsonaro en Brazilië op één lijn brengen met andere Zuid-Amerikaanse regeringen: Argentinië, Colombia, Chili en (eventueel) Peru worden nu ook bestuurd door centrumrechtse presidenten, die zich hebben verbonden aan Trump. **11 1** **10 2 a**

3. Duurzaamheid en klimaatverandering

De vooruitzichten van een Bolsonaro-regering op het gebied van duurzaamheid en klimaatverandering **11 1**. Het onderwerp is geen prioriteit voor Bolsonaro en een strategie voor een duurzame toekomst komt dan ook niet voor in zijn programma. De (losstaande) ideeën op het gebied van klimaat en milieu die hij wel heeft laten zien **10 2 a**. Zo heeft Bolsonaro in de media laten weten dat hij van plan is om uit het Parijs-akkoord te stappen, omdat het akkoord een 'bedreiging voor de soevereiniteit' is. **11 1** omdat Brazilië zich geïmmiteerd heeft aan het reduceren van de CO2-uitstoot o.a. d.m.v. het tegengaan van ontbossing **11 1** – zo vond in de periode augustus 2017 tot augustus 2018 de meeste ontbossing in de Braziliaanse Amazone plaats in de afgelopen 11 jaar – **11 1**. Daarnaast heeft Bolsonaro duidelijke plannen om landbouw en milieu samen te voegen in één overheidsorgaan, waartoe ook instuties als IBAMA (dat toezicht houdt en vergunning verleent) en ICMBio (conservatie) zullen gaan vallen. Bolsonaro en zijn team hebben ook te aangegeven dat het vergunningensysteem op de schop gaat, door het te decentraliseren en de procedures te versnellen, en dat ze beboetingsmogelijkheden bij IBAMA willen weghalen. **11 1**

Ook heeft een adviseur van Bolsonaro gezegd opnieuw te willen kijken naar studies voor waterkrachtcentrales in de Amazone. **11 1** Bolsonaro lijkt duidelijk in te willen zetten op het uitbreiden van hernieuwbare energie (zonnepanelen en wind) in het noordoosten. Ook heeft een adviseur van Bolsonaro gezegd dat verdere uitbreiding van o.a. soja in de Amazone niet zal worden toegestaan. **11 1**

4. Mensenrechten

11 1 Veiligheid is tenslotte de belangrijkste prioriteit van Bolsonaro: hij staat voor minder wettelijke bedilzucht en regels voor veiligheidstroepen, zodat ze eerst kunnen schieten en later vragen kunnen stellen **11 1**. Het doel is om drugsdealers, dieven en andere criminelen te intimideren of te doden en daarmee de enorme stijging van de criminaliteit terug te draaien. Een citaat van Bolsonaro, dat criminelen 'geen normale mensen zijn' en dat de politie moet worden beloond, niet gestraft als ze er '10, 15 of 20 per keer doden'. De pro-Bolsonaro kiezer geeft de schuld aan een te grote nadruk op mensenrechten, met het argument dat criminelen betere bescherming genieten dan gewone burgers. **11 1**. De meeste onafhankelijke deskundigen waarschuwen dat een dergelijke aanpak gedoemd is mislukken en dat de militarisering van de veiligheid spectaculair heeft gefaald in plaatsen zoals Mexico en Midden-Amerika; en recenter in Rio de Janeiro. **11 1** In een opiniepeiling was 50 procent van de respondenten het eens met de stelling 'een goede dief is een dode dief'. **11 1**

5. **11 1**

10 2 a Brazilië is een jonge democratie, pas in 1985 is de democratische periode begonnen en de huidige grondwet is van 1988 (30 jaar). Door de jaren heen heeft Bolsonaro herhaaldelijk opgeroepen tot sluiting van het Congres. Ook zei hij dat de grootste vergissing van de laatste militaire regering was 'martelen in plaats van doden', en zei, dat als hij tot president werd gekozen, hij 'meteen een dictatuur zou beginnen'. Meer recentelijk, heeft hij aangekondigd om het Hooggerechtshof met sympathieke rechters te vullen. **10 2 a**

Bolsonaro's vicepresident, een gepensioneerde generaal, heeft de mogelijkheid van een 'self-coup' aan de orde gesteld, waarbij het leger de president zou helpen om meer bevoegdheden te krijgen, onder bepaalde omstandigheden. **11 1**

Hij heeft zijn toon enigszins afgezwakt naarmate de verkiezing naderbij kwamen en zei onder meer dat hij een **10** zal zijn van de democratische grondwet van 1988 en zal regeren met gezag, niet met autoritarisme. **10 2 a**

Bolsonaro krijgt te maken heeft met een veel rechtser Congres **11 1** **11 1**

Na de crisis van de afgelopen jaren zien veel Brazilianen democratie als een synoniem voor chaos, corruptie en clementie bij criminelen. Slechts 8% van de Brazilianen vindt dat de democratie een 'zeer goede vorm' van overheid is, het laagste van alle 38 onderzochte landen in Latijns Amerika. **11 1** zijn de instuties i.h.a. sterk in een grondige herziening van institutionele verantwoordelijkheden. **11 1**

11 1 de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, **11 1** toch onverkort het Lava Jato corruptieonderzoek – en andere corruptieonderzoeken – voortzet, en zelfs een ex-president (Lula) tot een gevangenisstraf veroordeelt. **11 1**

10 2 a

Berichtgegevens [RIJK]

Aan : M; R; SG; DGPZ; DGIS; DGBEB; DGES; DWH; DIO; BUE; STG; CAR; LIM; PRM; BOG; PAN; SJO; MEX; POR; STD; HAV; SAO; RIO; BRA-EZ; BRA-LNV; BRA-PPC; DBO; ORA; DBP; PHI; DBW-AZ; **10 2 e**; WIL;
Opsteller : **10 2 e** @mindef.nl; **10 2 e**
Afgestemd : **10 2 e**
Kenmerk : bra-040(2018)
Type : Beleids
Prioriteit : Routine
Rubricering : Rijks-Intern
Categorie : Verslag/Info

1

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

From: 10 2 e
To: 10 2 e
Cc: 10 2 e
Subject: eerste opzet Sib scan (light)
Date: vrijdag 9 november 2018 09:48:46
Attachments: [draft_proposal_Sib_Scan_Brazil.docx](#)

Beste 10 2 e

Bijgaan (een beetje vertraagd) de beloofde eerste opzet voor een CSR-onderzoek in nader te bepalen sectoren (voor nu ga ik uit van koffie, cacao en vers fruit?)

Belangrijk om te vermelden is dat dit een grove indicatie is die afhankelijk van jullie wensen nog alle kanten op kan worden bijgesteld. Zullen we proberen begin volgende week te bellen?

Kind regards/saludos cordiales,

10 2 e

International CSR at MVO Nederland

10 2 e

Tel: 10 2 e

Notitie

Van: 10 2 e
 Aan: 10 2 e
 Datum: 8 november 2018

Onderwerp: Eerste voorstel Sustainable and Inclusive Business Scan Brasil (nog geen officiële offerte)

Sustainable Business scan Brazil aims to identify opportunities for Dutch and Brazilian SME's for sustainable business development. In addition it serves to create insight in the most important sustainability issues in existing value chains and the opportunities arising when working on these challenges.

By limiting the number of products or sectors for this scan based on existing activities and interest of Dutch business community and experience and knowledge op Brazilian business landscape of the Dutch Embassy and local partners, the scan will provide practical and hands-on results with potential for follow-up projects.

A Sustainable and inclusive Business scan (light) normally consists of the following phases

1. Preparation phase

Network

Making an Inventory of potential supply and demand and the current challenges facing private sector parties from Dutch business community in regard to sustainable products and services to or from Brazil in the chosen sectors.

Research

Making a rough inventory of CSR related sources and best (and worst) practices on policy level as well as on business level: OECD documentation, Global Compact, National CSR organisation and responsible Formulating preliminary conclusions, giving direction and focus to the country scan

Co-creating the programme

- Working closely together with Embassy in Brasilia on an interview script and first round of interviews will be conducted in the Netherlands with relevant stakeholders: 2 relevant companies in the chosen sectors with a maximum of 6 companies with experience in the given country to further sharpen the focus for the actual country scan.
- Making a preliminary stakeholder map for CSR in Brazil in general and more specifically for the given sectors;
- Work with RVO Business development Coach to align goals and potential follow-up
- Prepare workshops and round tables for different sector groups among others
- Co-create programme for 5 day visit.

The preliminary phase is concluded with a mission programme, presentations and workshops approved by the Embassy.

2. Implementation phase

During a five day mission the following elements can roughly be implemented:

- At least 3 sector specific round tables/workshops with local (and possibly Dutch) companies (SME's);
- Field visits and in-depth interviews on company level;
- At least 1 round table/workshop with relevant NGO/public organisations;
- At least 1 round table/workshop with relevant government parties (working on private sector development);
- Presentation of first findings to a relevant audience of companies and stakeholders including discussions on next steps;
- Utilise communication network of CSR Netherlands and partner organisations to communicate about relevant and interesting findings during the mission in close co-operation with Embassy (i.e. use of social media and websites).

Examples of questions addressed during country scan

- What opportunities can be identified for the (exporting) industry and agriculture in Brazil to adequately respond to the increasing demand for CSR in international markets?
- What are the challenges that require most attention? (prioritize issues and the most effective way to address these);
- What are the opportunities for CSR as a business case: developments, trends and best practices of CSR as a business case (for local as well as international companies);
- To what extent are CSR and sustainability suitable for profiling Brazil for foreign investment?
- How and where is CSR institutionalized and how can this institution be supported in its development and creation of public support?;
- What is the most effective follow-up in terms of match-making, business/project development and other implementation tools?

3. Round-up Phase

- De-briefing with embassy;
- Meeting in the Netherlands with companies on business leads in cooperation with Embassy;
- Basic report on SIB scan roughly consisting of:
 1. Observations on CSR policy and challenges and opportunities on government level and practical recommendations for local policy makers;
 2. Observations on CSR opportunities and challenges sector level;
 3. Practical recommendations for companies and sector organisations;
 4. Oversight of follow-up options and links to company networks in the Netherlands for sustainable and social business opportunities. Resulting in a number of **datasheets/factsheets** corresponding with the number of cases/leads to be used for connecting Brazilian and Dutch companies on these opportunities.
 5. Practical recommendations to Embassy (and Dutch government) for Sustainable business and CSR implementation

4. Follow-up

MVO Nederland will explore opportunities to align outcomes with existing and future international activities

10 1 c

A large, solid black rectangular area covers the majority of the page, indicating that the content has been redacted. The text "10 1 c" is visible in the top left corner of this redacted area.

16 november 2018

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Berichtenverkeer

Rijks-Intern

Brazilië - Bilateraal - Energie - Energie in transitie - ontwikkelingen / kansen / business plan

Van : RIO-CDP
Verzonden op : 16 november 2018 13:15
Land/regio : Brazilië
Forum : Bilateraal
Thema : Energie

Bijlagen

[Business Development Plan Energy.pdf](#) (323.1 KB)

Samenvatting

Het Economisch Netwerk Brazilië (ENB) richt zich **11 1** op de kansen in de energiesector en streeft hierbij een coherente strategie na die aansluit op de NL-beleidsprioriteiten (BHOS-nota). Onder de noemer 'energy in transition' is er aandacht voor concrete kansen die de omvangrijke investeringen in 'offshore' bieden voor het Nederlandse verdienvermogen én voor de positionering op kansen in hernieuwbare energie. Tegelijkertijd wordt de dialoog geïntensiveerd over transitie, duurzaamheid, circulaire economie, klimaat, MVO en de relatie met de SDGs.

Klimaat, duurzaamheid en energietransitie zijn voorname Nederlandse speerpunten en de inzet op energie in Brazilië dient derhalve afgewogen te zijn, zoals o.a. naar voren kwam tijdens de recente Internationale Economie Week (IEW) **11 2**. Het ENB bespreekt de voorgestelde inzet graag met Den Haag - mede o.b.v. het bijgevoegde Business Development Plan en de daarin geformuleerde strategie, werkwijze, doelen en resultaten. Daarnaast wil het ENB samen met collega's in landen als Mexico, Angola en Mozambique bezien hoe we in bredere zin een coherente insteek kunnen behouden bij de inzet op energie en van elkaar kunnen leren.

Commentaar

- Focus op (duurzame) energie in Brazilië is relevant gezien de economische kansen én de aanknopingspunten voor een dialoog over de energietransitie en de SDGs. Zo heeft Brazilië een energiemix die relatief 'schoon' is - Brazilië genereert 42% van het binnenlandse energieverbruik duurzaam (doelstelling 47% in 2040). Terwijl voor Nederland deze cijfers respectievelijk 5,9% en 27,6% (2035) bedragen (bron: Nationale Energieverkenning 2017). Nederland zet in op uitfasering van fossiel, terwijl Brazilië kiest voor een combinatie van investeringen in duurzame energie en versnelde winning van fossiele brandstoffen. Dit laatste gezien de groeiende binnenlandse- en wereldvraag, en het feit dat men de opbrengsten voor de schatkist simpelweg niet kan missen.
- De overwinning van Bolsonaro in de presidentsverkiezingen maakt dit extra opportuun. Bolsonaro sprak zich in de campagne uit voor een liberale marktordening - hetgeen goed viel bij ondernemers, omdat de implicatie is dat reeds doorgevoerde hervormingen in m.n. de energiesector worden gehandhaafd of zelfs verdiept. Bolsonaro wil tevens de economie 'openen', hetgeen vooral buitenlandse ondernemers aanspreekt omdat het perspectief biedt voor betere markttoegang. Bolsonaro nam tegelijkertijd afstand van internationale klimaatafspraken en ziet mogelijkheden in de Amazone - **11 1**.
- Naast Nederland zijn het bovenal Noorwegen, Frankrijk, de VS, het VK en Duitsland die inzetten op (duurzame) energie en daarin grote zakelijke belangen hebben. Essentieel verschil met Nederland is dat allen ODA inzetten gericht op de klimaatdoelen. Het gaat jaarlijks om substantiële bedragen: Noorwegen USD 123 miljoen, Duitsland USD 53 miljoen en VK USD 43 miljoen (2016, bron: DAC/OECD). Zij zien dit niet zozeer als bilaterale ODA gericht op Brazilië, maar bovenal als het bijdragen aan de wereldwijde klimaatuitdaging, waarbij inzet in Brazilië (Amazone) als effectief wordt gezien. Tevens onderbouwt men het met verwijzing naar de verbinding van handel en OS.

Bericht

- De Braziliaanse economie schrijft sinds 2017 weer groene cijfers. Verwachting is dat deze trend aanhoudt in 2019 (groei 2,9%, bron: OECD). De energiemarkt is door hervormingen door uitgaande regering Temer competitiever en aantrekkelijker geworden voor buitenlandse investeringen. Deze hervormingen betroffen o.a. het beëindigen van het monopolie van het nationale energiebedrijf Petrobras en het tot realistischer niveaus terugbrengen van de voorgeschreven percentages voor 'lokale productie'. 10 2 a
- Het herstel van de olie- en gassector en de groei van de hernieuwbare energiesector zijn concrete resultaten van de doorgevoerde hervormingen. Negen aanbestedingsrondes voor de exploitatie van offshore velden zijn, sinds najaar 2017, met succes uitgeschreven. Gevolg is dat sprake is van de grootste 'oil boom' in de geschiedenis van Zuid-Amerika, directe buitenlandse investeringen in de komende jaren worden geraamd op USD 500 miljard (ruim 25% van het Braziliaanse GDP). Dit betreft met name de ongekende reserves in de 'pre-salt' velden voor de kust van de deelstaten Rio, Sao Paulo en Espirito Santo. Daarnaast bevinden zich in het noordoosten meer 'traditionele' velden in 'shallow water' – technologisch minder uitdagend – die potentieel bieden. Brazilië zal als enige niet OPEC-land een constante groei in conventionele productie van ruwe olie laten zien in het komende decennium.
- Dit alles heeft een direct en gunstig effect op de publieke inkomsten van federale overheid en betrokken deelstaten – 11 1
De voltooide aanbestedingsrondes impliceren jaarlijkse publieke revenuen t.w.v. euro 10-15 miljard per jaar in de komende decennia. De deelstaat Rio ontving euro 3 miljard in 2018. De nationale ontwikkelingsbank (BNDES) schat dat er in 2020 ongeveer 500.000 banen bij zijn gekomen in de energiesector. 11 1 voor Brazilië, en in het bijzonder Rio, dat door de jarenlange recessie kampt met hoge geregistreerde werkloosheidscijfers (13%), en schrijnende sociaaleconomische omstandigheden.

Kansen voor Nederland

- NL is een speler van wereldklasse in de (hernieuwbare) energie en beschikt over de benodigde kennis, diensten en producten. Energie en maritiem vormen traditioneel een substantieel deel van de Nederlandse export naar en investeringsportefeuille in Brazilië; een substantieel deel van de wereldwijde EKV-portefeuille heeft hierop betrekking. 11 1
- Het openen van de markt voor buitenlandse spelers 11 1 : de 'global players' – i.h.b. Shell en Statoil/Equinor – zijn teruggekeerd. Doel van het ENB is o.a. om de Nederlandse toeleveranciers, met focus op MKB, optimaal te positioneren in de slipstream van deze bedrijven. Dit biedt kansen voor bedrijven in onder meer exploratie, productie, logistiek en op- en overslag.
- Brazilië is voorloper in het gebruik van duurzame vormen van energie, met name waterkracht en biobrandstoffen. Toenemende vraag i.c.m. met droogte heeft geleid tot acute problemen in de energievoorziening. 10 2 a Dit alles noopt Brazilië om de portefeuille aan duurzame energie te verbreden (wind, zon e.d.) en te innoveren, om aldus te komen tot grotere efficiency en verduurzaming. Het heeft tevens geleid tot concrete plannen om gascentrales te bouwen, 10 2 g

Strategie Netwerk Brazilië

- Het ENB heeft een Business Development Plan (BDP) voor de olie- en gassector opgesteld dat inzicht geeft in de kansen, niches en risico's voor Nederlandse bedrijven. Kwantitatieve doelen zijn gesteld o.b.v. 'best practices' van de Regional Business Developers (RBD). Het BDP is – met steun van RVO – opgesteld i.s.m. de private sector en RBD-Kopenhagen. Eenzelfde exercitie voor duurzame energie is gestart.
- Doel is om, naast het faciliteren van de Nederlandse 'supply chain', in te zetten op betrokkenheid in de beleidsdiscussie over de energietransitie en Nederland te positioneren als betrouwbare partner hierbij. 10 2 f
In december vindt in dat kader het eerste evenement plaats: een discussie met experts uit (lokale) overheden (waaronder uit Nederland), bedrijfsleven en maatschappelijk middenveld over de rol van stedelijke regio's bij een duurzame energietransitie en de diverse beleidsopties. Ander voorbeeld betreft de Nederlandse inzet op de grootste energiebeurs van Zuid-Amerika, RIO Oil & Gas (september 2018). I.s.m. SBM Offshore, Van Oord en Haven Rotterdam werd een 'Holland Business Forum' georganiseerd met als thema de bijdrage die Nederland kan leveren aan de transitie richting duurzame energie, o.b.v. haalbare (winstgevende) businessmodellen. In overleg met deze en andere NL-bedrijven in Rio wordt bezien of we ons gezamenlijk kunnen positioneren met MVO als 'unique selling point'. Tevens is een traject gestart om startups uit beide landen te betrekken bij betaalbare, 'smart' oplossingen voor de energie-gerelateerde uitdagingen in de stedelijke omgeving.

Berichtgegevens [RIJK]

Aan : DGBEB; DIO; DIO-ENERGIE; DWH; 10 2 e ; MAP; LUA-EA; MEX-EA; 10 2 e ; BRA-EZ; SAO-EA; IGG; SBV-MIN-EZ; 10 2 e RS; 10 2 e

Opsteller : 10 2 e

4

Afgestemd : BRA-PLV
Kenmerk : RIO-03/18
Type : Beleids
Prioriteit : Routine
Rubricering : Rijks-Intern
Categorie : Verslag/Info
Referte :

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Spreekpunten voor ontmoeting 10 2 a

26/12/2018 om 17:00 uur

- Congratulations. Agriculture is a very important ministry for both our economies. (*until recently in the NL agriculture was even a part of the ministry of foreign affairs*)
- Currently NL is the 4th largest export destination for agricultural products from Brazil after US, China and Argentina.
- The Netherlands and Brazil historically have always had good agricultural trade relationship to our mutual benefit.
- Agricultural cooperatives that were founded by Dutch immigrants in a.o. Holambra (flowers) and Castrolanda (dairy and meat) are well known, successful and still have a lot of Dutch influence and innovation. ("de Veiling", flowers; Batavo, dairy; Alegre, meat)
- We look forward to continue building on this good relationship. **Opening new markets** in Brazil and especially concerning Brazil's ambition to produce 40% more food by 2030 and contribute to the SDG's
- For this **innovation** is needed, **sustainable and climate smart agriculture**, **"producing more with less"**... we are good at that!
- With one of the best agricultural Universities, and farms that have the highest production in the world we look forward to continue sharing knowledge and expertise and hope to contribute to Brazil's goals.

10 2 a

- Agriculture and environment are always strongly linked.
- We are aware of - and admire Brazil's strong efforts toward nature conservation and limiting climate change. Internationally and especially the role that all farmers have in Brazil.
- Where possible we look forward to building on these positive developments to overcome challenges that still exist, together with you/ under your lead.

En verder

- In 2019 the Netherlands will have the presidency of the DAB group (**Diplomatas Agrícolas no Brazil**)
- Around 70 embassies in Brasilia are member of the DAB group. It is an excellent forum to discuss agricultural topics of mutual interest.
- I would like to invite you to come and make acquaintance with DAB early next year.

BR 23/11/2018

27 november 2018

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Berichtenverkeer

Rijks-Intern

Brazilië – Landbouw – Gesprek CdP met de toekomstige Braziliaanse Minister van Landbouw

Van : BRA-CDP
Verzonden op : 27 november 2018 15:08

Samenvatting

Had een kort kennismakingsgesprek met de toekomstige minister van landbouw onder president Bolsonaro, het huidige parlementslid Tereza Cristina Correa da Costa Dias. Zij heeft een lange ervaring met landbouw, zowel in de deelstaat Mato Grosso do Sul als in het parlement. Daarnaast heeft haar familie een omvangrijke landbouwonderneming. Zij is tot op heden de enige vrouwelijke minister in Bolsonaro's komende regering.

Commentaar

zie bericht

Bericht

1. Tereza bevestigde het belang van de bilaterale landbouwrelaties tussen Brazilië en Nederland, want "Nederland is voor ons een partner van formaat, waarmee we veel gemeen hebben". Zij noemde met name de Nederlandse intensieve varkenshouderij als een onderwerp waarover Brazilië veel te leren heeft, met name om bodem- en grondwatervervuiling te voorkomen, zoals dat in NL is gebeurd. Ze noemde het belang van de haven van Rotterdam als gateway naar de EU, de bestaande samenwerking op wetenschappelijk gebied en de noodzaak om de relatie tussen beide landen te versterken, met name in de vorm van bilaterale akkoorden, die hieraan meer gewicht kunnen geven. In dit verband hoopt zij dat de Nederlandse ambassade in Brazilië binnenkort bij haar ministerie (MAPA) op bezoek komt om deze onderwerpen met meer diepte te bespreken. 10 2 a
Heb haar gewezen op de langdurige landbouwrelaties die onze landen verbinden, evenals het sterk innovatieve karakter van de Nederlandse landbouw, duurzame en klimaat-slimme landbouw, die een uitstekende basis vormt voor verdieping van onze samenwerking.
2. Tereza noemde desgevraagd haar belangrijkste komende beleidsprioriteiten: ten eerste, de problemen oplossen die zijn ontstaan door het vleesschandaal van het afgelopen jaar. 10 2 a
en er moet een nieuw inspectiemodel komen, met name voor pluimvee. Ten tweede gaat haar aandacht naar landbouwkredieten. Met de sterke groei van de sector de afgelopen jaren is er een grotere vraag ontstaan naar leningen met een lagere rentevoet (crédito rural / plano safra), waardoor de overheid momenteel niet aan de bestaande vraag kan voldoen. 10 2 a
Ten derde noemde zij als prioriteit het tot stand brengen van meer bilaterale akkoorden, 10 2 a
Brazilië moet ook de interne markt meer openen door middel van liberalisering en het reduceren van protectionistische structuren. Brazilië moet in het buitenland bewijzen / aantonen dat de natuur in 66% van het landoppervlakte echt beschermd word, zo benadrukte zij. 11 2
Dit laatste was in reactie op mijn opmerking dat er in Nederland zorgen bestaan over het beleid van Brazilië met betrekking tot de bescherming van de natuur.

3. CdP en Tereza spraken af in contact te blijven, CdP stelde voor na haar aantreden als minister een bijeenkomst met enkele ambassadeurs van gelijkgezinde landen met haar te organiseren, evenals een bijeenkomst met de groep van landbouwraden in Brasilia.
4. Tereza reageerde hier enthousiast op. Wij zullen hierover begin 2019 een afspraak maken, nadat zij de diverse onderstaatssecretarissen op haar ministerie benoemd heeft.

Berichtgegevens [RIJK]

Aan : DWH; DIO; 10 2 e [REDACTED]
[REDACTED]; BRA-CDP; 10 2 e [REDACTED]@minez.nl; BRA-EZ; SBV-MIN-EZ
[REDACTED]; SAO-CDP; RIO-CDP;
Opsteller : 10 2 e [REDACTED]
Kenmerk : Bra-050 (2018)
Type : Beleids
Prioriteit : Routine
Rubricering : Rijks-Intern
Categorie : Verslag/Info

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

From: 10 2 e
To: 10 2 e
Cc: 10 2 e
Subject: offer Sib scan Brasil
Date: donderdag 29 november 2018 14:12:39
Attachments: [20181129131148454.pdf](#)

Beste 10 2 e

Bijgaand tref je de offerte voor het IMVO onderzoek in drie of twee sectoren.

In deze offerte is er zoals we bespraken van uit gegaan dat er in alle fases -voorbereiding, uitvoering en verslaglegging- door MVO Nederland en de ambassade wordt samengewerkt op basis van gelijke inzet.

Punt van aandacht is dat kosten voor vlucht en verblijf nog niet zijn opgenomen. Dit in verband met de nog nader te bepalen binnenlandse route en verblijf in Brasilia of elders. Deze kosten zullen additioneel aan de ambassade in rekening worden gebracht, dan wel direct door de ambassade worden betaald.

In de offerte staat vermeld dat op twee momenten wordt betaald. Gezien de noodzaak om in 2018 tot betaling over te gaan, kan je die voorwaarde vergeten. Ik hoop dat deze offerte voldoende is om tot de genoemde betaling over te gaan in de komende weken. Mochten er nog zaken onduidelijk zijn dan hoor ik dit graag.

Met vriendelijke groet,

10 2 e

Offer Sustainable and Inclusive Business Scan for coffee, cocoa and horticulture in Brazil

Introduction

This Sustainable and Inclusive Business (SIB) Scan Brazil aims to identify opportunities for Dutch and Brazilian SMEs for sustainable business development. In addition, it serves to create insight in the most important sustainability issues and the most pressing challenges in existing value chains, and the opportunities arising when working on these challenges. The sectors that are selected for this scan are cocoa, coffee and horticulture. For the latter, a focus on one or two products will be made by MVO Nederland and the Embassy based on desk research and stakeholder input.

Approach MVO Nederland

MVO Netherlands offers SIB Scans to local partners such as CSR partner organisations and local governments, but mostly, the scans are performed in cooperation with Dutch Embassies. The goal is to connect CSR ambitions with business opportunities, and the development of partnerships between Dutch companies and the local business community. This proposal shows a customized plan for a Quick Scan for Brazil, that will provide practical and hands-on results with potential for follow-up projects. The scan limits the number of products investigated based on existing activities and interest of the Dutch business community, and experience and knowledge of the Brazilian business landscape of the Dutch Embassy and local partners.

Activities

1. Preparation phase

Network

Making an inventory among private sector parties from the Dutch business community of the potential supply and demand for sustainable products and services to or from Brazil, and the current challenges facing them in the chosen sectors.

Research

Making a rough inventory of CSR-related sources and best (and worst) practices on policy level and on business level: OECD documentation, Global Compact, the national CSR organisation, among others. Formulating preliminary conclusions, and giving direction and focus to the SIB Scan. Furthermore, the desk research is meant to give insight in potential interest from Dutch private sector parties, in particular SME companies from the network of MVO Nederland: 2300 paying partners and over 7000 newsletter readers.

Based on the desk research, MVO Nederland and the Embassy will decide if all three sectors – cocoa, coffee and horticulture – will be addressed. This depends, as said, on potential for improvement, interest from the private sector, relevance for the Embassy, and the feasibility of field visits from a practical and geographical point of view.

If the scan will be performed for two of the three sectors, the activities below will be redistributed: six company interviews will be held for the two sectors instead of three, etc.

Co-creating the program

- Working closely together with the Embassy in Brasilia on an interview script. The first round of interviews will be conducted in the Netherlands with relevant stakeholders: 2 or 3 relevant companies in the chosen sectors (with a maximum of 6 companies) with experience in Brazil, to further sharpen the focus for the actual SIB Scan;
- Making a preliminary stakeholder map for CSR in Brazil in general, and more specifically for the given sectors;
- Work with the RVO Business Development Coach to align goals and potential follow-up;
- Prepare workshops and roundtables for different sector groups;
- Co-create the program for a 5-day visit.

The preparation phase is concluded with a mission program, presentations, and workshops approved by the Embassy.

2. Implementation phase

During a five day mission, the following elements can roughly be implemented:

- 3 sector-specific roundtables/workshops with Brazilian (and possibly Dutch) SME companies;
- Field visits and in-depth interviews on company level;
- At least 1 roundtable/workshop with relevant NGOs/public organisations;
- At least 1 roundtable/workshop with relevant government parties (working on private sector development);
- If program allows: presentation of the first findings to a relevant audience of companies and stakeholders, including discussion on next steps;
- Utilise social media and the websites of CSR Netherlands and partner organisations to communicate about relevant and interesting findings during the mission, in close co-operation with the Embassy.

Examples of questions addressed in the SIB Scan:

- What opportunities can be identified for the (exporting) industry and agriculture in Brazil to adequately respond to the increasing demand for CSR in international markets?;
- What are the challenges that require most attention? (Prioritize issues and the most effective way to address these);
- What are the opportunities for CSR as a business case: developments, trends, and best practices of CSR as a business case (for local as well as international companies);
- To what extent are CSR and sustainability suitable for profiling Brazil for foreign investment?;
- How and where is CSR (specifically for the addressed sectors) institutionalized and how can this institution be supported in its development and creation of public support?;
- What is the most effective follow-up in terms of match-making, business/project development, and other implementation tools?

3. Round-up phase

- De-briefing with the Embassy;
- Meeting in the Netherlands with companies on business leads. As this is not budgeted in the proposal, the organisation will be executed by RVO, with contribution on the content by MVO Nederland;
- Basic report on the SIB Scan roughly consisting of:
 1. Observations on CSR policy and challenges and opportunities on the government level, and practical recommendations for local policy makers;
 2. Observations on CSR opportunities and challenges on the sector level;
 3. Practical recommendations for companies and sector organisations;
 4. Oversight of follow-up options and links to company networks in the Netherlands for sustainable and inclusive business opportunities, resulting in a number of factsheets corresponding with the number of cases/leads to be used for connecting Brazilian and Dutch companies on these opportunities;
 5. Practical recommendations to the Embassy (and Dutch government) for sustainable business and CSR implementation.

4. Follow-up

MVO Nederland will explore opportunities to integrate and combine outcomes with our own (future) international activities, but has no budget for initiating new follow-up projects with a focus on Brazil.

About MVO Nederland

MVO Nederland is Europe's largest sustainable business network. With over 2300 companies, we accelerate towards a new economy: a healthy, futureproof economy combining positive financial results with care for people and planet. We strive for maximum impact, on a national and international level.

In partnerships with Dutch and international companies we improve existing value chains, and we support companies with sustainable innovations and business models to enter onto international markets. At the level of the Dutch and European government, we lobby for ambitious CSR policies supporting a sustainable economy. With new rules in place, we accelerate business in the new economy.

MVO Nederland team

10 2 e

sectors: horticulture, urban development and tourism. 10 2 e organized several SIB Scans and subsequent missions with companies and experts to Albania, Peru and Colombia connecting the private sector to local counterparts, and connecting private and public actors working on positive impact.

10 2 e

10 2 e

Furthermore, she has two years of experience in support and management of projects in Peru and Colombia, one of which focuses specifically on the coffee sector.

Overview of costs

The table below is an indicative overview of costs, broadly divided into the parts of the proposal. Said amounts are excl. VAT.

10 1 c

A large black rectangular box redacting the content of the table.

Invoicing

Invoicing takes place in two instalments: halfway and after the end of the assignment. .

Terms and Conditions

The General Terms and Conditions of MVO Nederland apply to this offer. You will find these on: mvonederland.nl/algemenevoorwaarden

Confidentiality

MVO Nederland will treat all information that is provided by RVO and the participating partners and which is reasonably confidential in nature, as strictly confidential. MVO Nederland is used to handling information that is confidential and guarantees confidentiality in this project.

Of course, further coordination can take place regarding the content and structure of the work in this proposal. We look forward to your response.

With kind regards,

10 2 e

MVO Nederland

3 januari 2019

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Berichtenverkeer

Rijks-Intern

Amerika, Latijns- : Zuid-Amerika - Bilateraal - Buitenlandse politiek - Gesprek met de nieuwe Braziliaanse vice-president

Van : BRA-CDP
Verzonden op : 3 januari 2019 21:02
Land/regio : Amerika, Latijns- : Zuid-Amerika
Forum : Bilateraal
Thema : Buitenlandse politiek

Samenvatting

Goed en inhoudelijk gesprek met de nieuwe vice-president van Brazilië, Hamilton Mourao.

Commentaar

De vice-president is een serieuze gesprekspartner die weet waar hij het over heeft. Hij moedigde ons aan het contact te onderhouden. 10 2 a en ik konden altijd bij hem aankloppen.

Bericht

Vanmiddag had ik, samen met mijn 10 2 a, een prettig kennismakingsgesprek met de nieuwe vice-president van Brazilië, Hamilton Mourao, een oud-generaal en voormalig militair attache van zijn land in Venezuela. Mourao, 10 2 a. Hij sprak vloeiend Engels (jeugd in de VS) en had enige tijd in Angola bij de VN-missie UNAVEM in de jaren 90' gediend. 11 2

Zijn belangrijkste taak is het vervangen van president Bolsonaro en hem bij te staan met advies. Ook leidt hij de gemengde commissies met Rusland en China.

In ons gesprek kwam naar voren dat hij president Bolsonaro zeer aanmoedigde om internationale contacten aan te gaan en de Braziliaanse liberale agenda, 11 1, breder bekend te stellen met het oog op samenwerking met andere landen, waaronder Nederland 10 2 a. Hij was diep doordrongen van de kennis en kunde van onze landen en economien en het grote belang van onze handel met en onze investeringen in Brazilië. 10 2 a

Ik sneed ook aan dat de negatieve beeldvorming over harde uitspraken gedaan tijdens de Braziliaanse verkiezingscampagne in Noord-West Europa en in Nederland op dit moment overheerst, met name de zorg voor het Amazonegebied, de aansluiting bij het akkoord van Parijs en het respect voor mensenrechten 11 1. 10 2 a vice-president Mourao 11 om de precieze bedoelingen van de regering op deze terreinen bekend te maken en actief te communiceren met het buitenland. 11 1 verzekerde ons ervan dat Brazilië nooit en te nimmer het Amazonegebied zou opofferen aan economisch gewin. De grens van het Amazonegebied zou blijven waar die is. Van belang was de landbouwgebieden in centraal Brazilië op verantwoorde wijze te ontginnen en gebruik te maken van duurzame middelen en technieken. 10 2 a

10

Aardig was dat bij de bijeenkomst ook drie nieuwe jonge parlementsleden van de liberale partij NOVO aanwezig waren, waaronder het 10 2 a

Berichtgegevens [RIJK]

Aan : DWH; 10 2 e ; IGG; DGPZ; DIO 10 2 e
DGBEB; 10 2 e
SAO-CDP; RIO-CDP; BRU-CDP; DIE-EX; CAR-CDP; BOG-CDP; WAS-CDP; LIM-CDP; STG-CDP;
BUE-CDP; MOS-CDP; PEK-CDP; 10 2 e @minaz.nl

Opsteller : 10 2 e
Kenmerk : BRA-002(2019)
Type : Beleids
Prioriteit : Routine
Rubricering : Rijks-Intern
Categorie : Verslag/Info

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

From: [REDACTED] <[REDACTED]@nbso-brazil.com.br>
Date: Sun, 27 Jan 2019 at 12:56
Subject: Re: Brazilie - Minas Gerais - Dambreuk
To: [REDACTED] <[REDACTED]@minbuza.nl>
Cc: [REDACTED] <[REDACTED]@minbuza.nl>, [REDACTED] <[REDACTED]@minbuza.nl>, [REDACTED]
[REDACTED] <[REDACTED]@minbuza.nl>, [REDACTED] <[REDACTED]@minbuza.nl>, [REDACTED]
[REDACTED] <[REDACTED]@minbuza.nl>, [REDACTED] <[REDACTED]@minbuza.nl>, [REDACTED]
[REDACTED] <[REDACTED]@minbuza.nl>, [REDACTED] <[REDACTED]@nbso-brazil.com.br>

Beste 10 2 e ,

Bedankt voor je mail. Ik stuur hieronder een tijdslijn met de gebeurtenissen / activiteiten en de stand van zaken, zodat iedereen dezelfde achtergrondinformatie heeft. Ik heb São Paulo aan deze mail toegevoegd.

- November 2015: Dambreuk in Mariana. De politiek reageert traag. De omvang van de milieuschade wordt pas later duidelijk. Samarco - eigenaar van de doorgebroken Fundão-dam en een dochterbedrijf van Vale en BHP Billiton, wordt stilgelegd.
- Juni 2016: besluit tot oprichting van Stichting Renova. De stichting heeft als doel het aangetaste stroomgebied a 650 km van de Doce rivier te herstellen, de verwoeste dorpen te herbouwen en de regio Rio Doce te compenseren. Renova staat onder toezicht van een interfederatief comité en wordt gefinancierd door Samarco, Vale en BHP Billiton.
- Begin 2017: Renova wordt actief, de focus ligt op rivierherstel, watervoorziening en waterzuivering. In februari nodigen we voorzitter 10 2 e uit op kantoor om Nederlandse expertise aan te bieden.
 - In breed netwerk-overleg denken we aan mogelijke inzet van het Dutch Risk Reduction team of Rio Doce aan te merken als megaproject. Geen van beide komt van de grond.
- September 2017: het contact met Renova leidt tot de Water & Mijnbouw missie naar Belo Horizonte. 10 Nederlandse bedrijven, met kennis en technologie in milieuherstel, watervoorziening en zuivering, doen mee. In de organisatie worden we ondersteund door CG Rio en NWP, 10 2 komt over tijdens de missieweek.
- In dezelfde periode word ik door INDI voorgesteld aan de deelstaatssecretaris van Milieu - verantwoordelijk voor mijnbouw. De secretaris vraagt naar de Nederlandse wet- en regelgeving én expertise op het gebied van monitoren van dammen en dijken. Na contact met Rijkswaterstaat reis ik in oktober met de secretaris en INDI naar Nederland om RWS en Nederlandse bedrijven te bezoeken.
 - Nog in Nederland spreken we over follow-up; de secretaris vraagt naar G2G samenwerking en we stellen voor op korte termijn een bilateraal seminar te organiseren. De secretaris gebruikt het bezoek aan Nederland als input voor een wetsvoorstel om monitoring van mijnbouwdammen verplicht te stellen (tot dan niet verplicht!).
- Januari 2018: we organiseren in Belo Horizonte het bilaterale seminar Dam Monitoring & Technologie. Het kost geen moeite Nederlandse bedrijven te enthousiasmeren; 10 Nederlandse bedrijven doen mee. We werken nauw samen met Vale in het programma o.a. met bezoeken aan een mijnbouwdam, ambassadeur Han en 10 2 e zijn aanwezig bij de missie.
 - Ondanks dat het uitvoerende niveau van RWS geïnteresseerd is, komt er vanuit de directie geen toestemming om deel te nemen. Brazilië staat niet aangemerkt als prioritair (in het interdepartementaal water overleg).
 - Dam monitoring staat los van Renova en betreft andere Nederlandse bedrijven / expertise dan die deelnamen aan de Water & Mijnbouw missie. Een van de resultaten van die missie is dat 10 1 c nu in onderhandeling is met Renova voor een opdracht in Espirito Santo.
 - Als follow-up voor dam monitoring kijken we naar een PIB. Een eerste kerngroep, ingezet door de bedrijven zelf, is niet doorgegaan. Een tweede groep is aan zet, 10 2 begeleidt dit met ondersteuning van RVO / 10 2 e. Een pre-PPS is in voorbereiding. Het ontbreken van RWS als G2G component vermoeilijkt de insteek.
- November 2018: we hebben contact met de deelstaatoverheid over een nieuw seminar.
- Januari 2019: de secretaris van Milieu blijft aan in de nieuwe deelstaatoverheid. We krijgen aanmeldingen van bedrijven (dam monitoring & technologie) binnen voor deelname aan de Expositram fair.
 - In overleg met ambassadeur en 10 2 e contact met RWS over huidige beschikbaarheid voor Brazilië inzake dam monitoring en waterbeheer. Waterbeheer is een verzoek van de nieuwe Braziliaanse minister van Infrastructuur in gesprek met ambassadeur.

- De vraag wordt door RWS doorgezet naar 10 2 e en IenW, en ligt nu voor bij International Water Ambition. Zij vragen om de kansen concreet aan te geven.
- We zijn een antwoord aan het opstellen. Voor dam monitoring zijn de kansen bekend, voor waterbeheer vanuit het nieuwe ministerie doet 10 2 e navraag.
- 25 januari: we worden ingehaald door de realiteit; opnieuw breekt een mijnbouwdam door met vreselijke gevolgen.

Minas Gerais heeft 400 mijnbouwdammen. In het seminar is door de Nederlandse bedrijven het belang aangegeven van real-time monitoren. Ook is gesproken over noodplannen en waarschuwingssystemen. Inmiddels is duidelijk geworden dat er in Brumadinho geen sirenes zijn afgegaan, net als in Mariana. Ook is duidelijk dat de monitoring door Vale niet live werd gedaan; het aflezen van apparatuur gebeurde voor het laatst op 10 januari.

Minas Gerais heeft 50 mijnbouwdammen die als kritiek staan aangemerkt, dit was er niet een van. De dam met het grootste risico ligt naast de stad Gongonhas.

Monitoring wordt door de nieuwe wet nu meer toegepast, maar vaak niet met de laatste technologie (soms handmatig nog). Ook schort er nog veel aan preventie en noodplannen. Het thema speelde in Minas Gerais, dé mijnbouwstaat, maar staat het nu ook hoog op de agenda van de federale overheid.

Vragen voor de middellange termijn: Wordt Renova ook verantwoordelijk voor het herstellen van Brumadinho en de Paraopeba rivier? Zetten we opnieuw in op Water & Mijnbouw?

Voor de korte termijn: voor dam monitoring hadden we al nieuwe activiteiten in gang gezet, maar de urgentie is verhoogd. Hopelijk geeft International Water Ambition nu RWS / IenW groen licht om mee te doen in elk geval aan de pre-PPS. Nederland heeft de technologie en kennis in huis om dammen en dijken veilig te houden, de bedrijven zijn geïnteresseerd. Het ontbreekt nog aan de G2G component, die is noodzakelijk voor het creëren van het juiste beleidskader met technologische standaarden (ten behoeve van Nederlandse technologie).

Gisteren met 10 2 e besproken; deze ramp leent zich volgens mij voor de inzet van het [DutchRisk Reduction team](#), met als doel het opzetten van een adequaat monitoringsysteem en / of het monitoren van de meest kritieke dammen. Nauw contact met de secretaris is er en ook op federaal niveau is er aandacht.

Morgen in overleg met 10 2 e wil ik met mijn contact bij RWS de ramp bespreken, goed om als netwerk naar DRR team en andere mogelijke activiteiten te kijken.

met vriendelijke groet,

10 2 e

Aanvraagformulier en kader Pre-PPS maatschappelijke uitdagingen

NB alleen voor intern gebruik

1. **Doelstelling en scope van activiteiten:** Pre-PPS maatschappelijke uitdagingen (kortweg Pre-PPS) zal uitsluitend worden ingezet voor het initiëren van meerjarige publiek-private samenwerking gericht op het oplossen van maatschappelijke uitdagingen. Daarbij gaat extra aandacht uit naar ondersteuning van mkb-bedrijven (clustervorming) die oplossingen bieden voor wereldwijde uitdagingen op terreinen als voedselvoorziening, water, energie en gezondheid. Daar waar nodig zullen grote en ervaren bedrijven en kennisinstellingen worden betrokken, met name wanneer een cluster een waardeketen vormt rond een specifiek product of specifieke oplossing, en als zodanig gepresenteerd kan worden in het doelland.

Een Pre-PPS beantwoordt aan de regelmatige voorkomende situatie dat vanuit de post signalen komen van kansen gerelateerd aan maatschappelijke uitdagingen, maar deze nog niet zo herkend worden door het bedrijfsleven of omdat de uitdaging door de complexiteit aanvullende expertise behoeft. Pre-PPS kan ook helpen om een businesscase te realiseren door het doelland bij een maatschappelijke uitdaging te faciliteren. Op initiatief van de overheid kunnen gerichte activiteiten (zoals een fact finding missie en G2G/B2G workshops) worden ingezet voorbereidend aan een meerjarige publiek-private aanpak in het kader van een PIB convenant of een werkplaatsproject. Het budget voor een Pre-PPS bedraagt maximaal € 75.000 per traject met een looptijd van maximaal 1 jaar.

2. **Scope van activiteiten ten laste van Pre-PPS budget:**
 - **Fact finding missie** met een kerngroep van geïnteresseerde bedrijven en kennisinstellingen eventueel met deelname van stakeholders vanuit de overheid. Het budget kan worden gealloceerd voor de post ten behoeve van lokale activiteiten zoals bijeenkomsten, matchmaking, netwerkreceptie en logistiek. Voorafgaand aan de missie kan de post eventueel een lokale consultant inhuren voor het uitvoeren van een fact finding onderzoek of stakeholderanalyse ten laste van het Pre-PPS budget. Reis- en verblijfkosten van de deelnemers zijn voor eigen rekening!
 - **Inkomende missie** met deelname van potentiële stakeholders (publiek en/of privaat). Het budget kan worden gealloceerd voor RVO ten behoeve van de inhoudelijke en logistieke organisatie van een inkomende missie. Denk hierbij aan het opstellen en uitvoeren van het programma en de logistiek. Reis- en verblijfkosten van deelnemers zijn voor eigen rekening!
 - **Kleinschalige G2G en K2K activiteiten** zoals workshops gericht op de ontwikkeling van een relevant netwerk. Deze activiteiten kunnen aan fact finding en/of inkomende missies worden gekoppeld.
 - **Clustervorming** kan onderdeel zijn van een Pre-PPS in geval er onvoldoende serieuze interesse is vanuit het bedrijfsleven voor een meerjarige PPS. Hiervoor wordt een externe partij o.b.v. een offertetraject ingehuurd. Reis- en verblijfkosten van de ingehuurde partij zijn voor eigen rekening!
3. **Procedure:** het initiatief voor een Pre-PPS traject kan afkomstig zijn van een post, BDC, Sectoraccount en/of PIB programmamanager. Na goedkeuring van het aanvraagformulier Pre-PPS (zie bijlage 1) door de PIB programmacoördinator zal o.b.v. het format Pre-PPS Actieplan (bijlage 2) een actieplan worden opgesteld door de verantwoordelijke PIB programmamanager en betrokken post. De PIB programmamanager is tevens eindverantwoordelijk voor het Pre-PPS traject. Indien een G2G en/of K2K activiteit onderdeel kan zijn van het Pre-PPS actieplan is afstemming met het SBO-team (contactpersoon **10 2 e**) essentieel.

Bijlage 1 Aanvraagformulier Pre-PPS

Aanvrager:
1. Omschrijving van de maatschappelijke uitdaging:
Voorkomen van nieuwe mijnbouw dambreuken in Brazilië, die humanitaire- en milieurampen als gevolg hebben, door hulp te bieden bij het vormgeven van het juridisch/beleidskader op monitoring en door het introduceren van innovatieve dam en monitoring technologie.
2. Welke kansen biedt deze maatschappelijke uitdaging voor het Nederlandse bedrijfsleven? En op welk termijn?
Op korte termijn liggen er kansen voor NL (MKB) bedrijven actief in: <ul style="list-style-type: none"> • Monitoring en evaluatie; • Technologie, beheer en onderhoud; • Modelleren en gegevensverwerking • Decommissioning • Tailings verwerking
3. Waarom is meerjarige Publiek-Private Samenwerking nodig? En waarom kan deze zonder Pre-PPS activiteit(-en) niet of zeer lastig tot stand komen?
<p>Het NBSO kantoor in Belo Horizonte heeft al een basis gelegd voor Nederlandse bedrijven om activiteiten gerelateerd aan dam monitoring te ontwikkelen in Brazilië. De deelstaatssecretaris Minas Gerais van Milieu (verantwoordelijk voor mijnbouw) is naar Nederland afgereisd (2017) om RWS en Nederlandse bedrijven te bezoeken en op zijn verzoek is er een bilateraal technical seminar georganiseerd in Belo Horizonte (januari 2018) waar 10 NL bedrijven aan hebben deelgenomen.</p> <p>Naar aanleiding van dit seminar wordt er door NL bedrijven gekeken naar de mogelijkheid van het starten van een PIB op dit thema. Na de laatste mijnbouw ramp van januari 2019 is het thema weer actueel en wordt er ook door de Braziliaanse overheid met hoge prioriteit gekeken naar beleid en nieuwe technologie.</p> <p>Gezien het belang van een adequaat beleidskader, waar ook NL een bijdrage aan kan leveren, als voorwaarde voor de introductie van nieuwe technologie, is het wenselijk dat er Publiek-Private samenwerking op gang komt.</p> <p>Gedurende pre-PPS kijkt RWS in samenwerking met kennisinstellingen en het NL bedrijfsleven naar mogelijke oplossingen en ingangen samen met Braziliaanse overheidsinstanties opdat de juiste richting wordt gegeven aan een beleidskader. De pre-PPS fase vormt de basis voor het succesvol introduceren van Nederlandse technologie en expertise door NL (MKB) bedrijven tijdens de PIB fase.</p>
4. Gewenste activiteit(en) in het kader van Pre-PPS?
<ul style="list-style-type: none"> • Workshop in NL voor bedrijven die aanbod hebben in de diensten en technologie genoemd onder punt 2 • Factfinding missie van Kerngroep NL bedrijven en kennisinstellingen samen met RWS • (Vervolg op) Bilateraal Technical Seminar dam monitoring • Presentatie NL bedrijven in Holland Paviljoen tijdens Expositie Mijnbouw Beurs

- Follow-up activiteiten ter ondersteuning van clustervorming voor een aansluitend PIB traject

5. (Potentiële) private deelnemers?

10 2 g

Akkoord

PIB programmamanager: ...

Paraaf: ...

PIB coördinator: ...

Paraaf: ...

Bijlage 2 format Pre-PPS Actieplan

	Probleem- en doelstelling
<i>SMART Omschrijving</i>	<p>Probleemstelling:</p> <p>Minas Gerais heeft 400 mijnbouwdammen waarvan 50 als kritiek staan aangemerkt.</p> <p>Er is momenteel geen adequate wetgeving voor dam monitoring.</p> <p>Monitoring wordt toegepast, maar vaak niet met de laatste technologie (soms nog handmatig). Het is noodzakelijk om deze dammen real-time te monitoren. Ook schort er nog veel aan preventie en noodplannen.</p> <p>Doelstelling:</p> <p>Onderzoek naar de mogelijkheid voor het uitvoeren van een risicoanalyse, hulp bij het opstellen van een juridisch/beleidskader en preventie- en noodplannen.</p> <p>Onderzoek naar de mogelijkheden van implementatie en levering van NL technologie (bijv. voor real-time monitoring en expertise dam management).</p> <p>Onderzoek naar de kansen voor NL bedrijven actief in decommissioning en die alternatieven bieden voor mijnbouw zonder gebruik van tailings dammen (bijv. droge verwerking, ontwatering).</p>
<i>Bedrijven, kennisinstellingen en/of brancheorganisaties</i>	<p>Potentiële private deelnemers</p> <p>10 2 g [Redacted]</p>
	Activiteiten
<i>Omschrijving activiteit(en)</i>	<p>Workshop voor geïnteresseerde bedrijven in Nederland (zowel bestaande als nieuwe contacten) die actief zijn op gebied van; 1) monitoring en evaluatie, 2) technologie, beheer en onderhoud 3) modellering en gegevensverwerking 4) decommissioning, tailings verwerking. Organisatie door RVO NL in samenwerking met NBSO BH/Netwerk.</p> <p>Factfinding missie van Kerngroep van geïnteresseerde NL bedrijven en kennisinstellingen in samenwerking met RWS kijken naar oplossingen en samenwerkingsvormen alsmede uitvoering G2G, B2G en B2B projecten. Organisatie door NBSO BH/Netwerk.</p> <p>Technical Seminar (Vervolg op) eerste bilaterale Technical Seminar dam monitoring. Dialoog RWS met verantwoordelijke overheidsinstanties Brazilië. NI bedrijven tonen geïntegreerde oplossingen en beschikbare technologie. Organisatie door NBSO BH/Netwerk in samenwerking met de deelstaatoverheid van Minas Gerais.</p> <p>Holland Paviljoen Exposibram Mijnbouw Beurs. NBSO BH/Netwerk organiseert een Holland Paviljoen met expositie- en vergaderruimte. NBSO verzorgt de matchmaking, een netwerkreceptie en de logistiek.</p>

Wat levert de activiteit direct op?	<p>Ondersteuning Clustervorming.</p> <p>Ondersteuning door RVO, tijdens afronding pre-PPS fase, middels evaluatie activiteit/informatie bijeenkomsten.</p> <p>Indien nodig, inschakelen externe Consultant ter totstandkoming succesvol PIB voorstel.</p>
	<p>Output per activiteit</p> <p>Workshop in NL: Reeds betrokken bedrijven up to date brengen, en samen met geïnteresseerde nieuwe bedrijven informeren over het instrument pre-PPS en geplande activiteiten. Inschrijvingen voor de missie, het seminar en deelname beurs.</p> <p>Factfinding missie: identificatie concrete mogelijkheden NL bedrijfsleven en rapportage naar betrokken partijen</p> <p>Technical Seminar: presenteren van oplossingen en beschikbare technologie. Doel: creëren van dialoog tussen Braziliaanse overheidsinstanties en RWS en/of andere NL overheidsinstanties. Demonstratie bestaande NL technologie en toepassingen dam technologie en management aan stakeholders en mijnbouwsector.</p> <p>Holland Paviljoen Exposibram: Kans voor NL (MKB) bedrijven om bestaande producten en diensten te tonen aan mijnbouwsector met als doel lead generation voor export NL producten en diensten.</p> <p>Ondersteuning Clustervorming. Totstandkoming succesvol meerjarig PIB traject</p>
	<p>Rol RVO.NL per activiteit</p> <p>RVO NL geeft ondersteuning bij organisatie en voorbereiding workshop op thema in NL en ondersteunt evaluatie en traject clustervorming.</p>
Wie heeft de lead bij de uitvoering, welke partijen spelen er een rol en hoe wordt er over de nadere uitwerking besloten.	<p>Rol Ambassade / Consulaat Generaal (incl. aanspreekpunt) per activiteit</p> <p>Deze aanvraag wordt ondersteund door het gehele netwerk in Brazilië en is goedgekeurd door HEA.</p> <p>NBSO Belo Horizonte heeft de lead bij organisatie en uitvoering Factfinding, Technical Seminar, beursdeelname. NBSO BH krijgt daarbij ondersteuning vanuit netwerk.</p> <p>Aanspreekpunt in Brazilië is 10 2 e (NBSO BH).</p>
	<p>Rol private partijen per activiteit</p> <p>Kerngroep van private partijen denkt mee bij organisatie van voornoemde activiteiten in Nederland en Brazilië. Private partijen sturen deelnemers voor activiteiten in Brazilië en Nederland, doen voorbereiding van en geven presentaties tijdens factfinding en seminar en actieve deelname beurs.</p>
	<p>SMART</p>

<p><i>Waarop bij uitvoering op letten en bekende randvoorwaarden</i></p>	<p>Aandachtspunten</p> <p>RWS is meest geschikte partij voor G2G component.</p> <p>Pro-actieve benadering NL bedrijfsleven vanuit zowel NBSO BH/netwerk en RVO NL (breed uitzetten via alle kanalen).</p> <p>Identificatie centraal aanspreekpunt pre-PPS RVO (10 2 e [REDACTED]).</p> <p>Tijdens pre-PPS: Identificatie potentiële deelnemers en potentiële penhouder PIB traject.</p>	
	<p>Budget/effort</p>	<p>RVO.NL: Ondersteuning d.m.v. inzet capaciteit en eventuele kosten verbonden aan zaalhuur/catering en communicatie workshop</p> <p>Post:</p> <p>Factfinding overig- € 1.000</p> <p>Seminar zaalhuur e.d. - € 4.000</p> <p>Organisatie en logistieke ondersteuning van activiteiten – € 5.000</p> <p>Holland Paviljoen - € 25.000</p> <p>Evt. inhuren consultant ondersteuning PIB vorming (inschatting RVO)</p> <p>Totaal: EUR TBD</p>

Akkoord

PIB programmamanager: ...

Paraaf: ...

PIB coördinator: ...

Paraaf: ...

Teammanager: ...

Paraaf: ...